

5 ΙΟΥΝΗ ΜΕΡΑ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΠΡΑΞΙΤΕΛΗΣ Ν. ΚΟΝΔΥΛΗΣ, αρχιτέκτονας, με διεθνείς βραβεύσεις

Σχεδιασμός του δημόσιου χώρου της πόλης προς όφελος του μεγάλου κεφαλαίου

Για δεύτερη φορά μέσα σε διάστημα λίγων μόλις μηνών, η δημοτική αρχή εγκρίνει και θέτει σε εφαρμογή το δεύτερο, μετά την «ανάπλαση» της πλατείας Ομονοίας, έργο, χωρίς να τηρούνται οι προβλεπόμενες διαδικασίες που επιβάλλουν νέο αρχιτεκτονικό διαγωνισμό καθώς και έλεγχο και εγκρίσεις από τους ακόλουθους φορείς: Συμβούλιο Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεως (ΣΥΠΟΘΑ), Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής της Περιφέρειας, καθώς επίσης και φορείς και υπηρεσίες του υπουργείου Πολιτισμού. Ταυτόχρονα η μελέτη βιώσιμης κινητικότητας (ΣΒΑΚ), που ήδη εκπονείται για ολόκληρο τον δήμο Αθηναίων, αντικαθίσταται από μία επιμέρους και αποσπασματική συγκοινωνιακή μελέτη - αποτέλεσμα ερευνητικού προγράμματος του ΕΜΠ - **ενώ αγνοούνται επιδεικτικά τα αποτελέσματα του πρόσφατου αρχιτεκτονικού διαγωνισμού «Ανάπλαση του κέντρου της Αθήνας» που διενήργησε το υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών.**

Η καθόλου τυχαία ανυπόγραφη «αρχιτεκτονική μελέτη» που συνοδεύει την πρόταση «Μεγάλος Περίπατος της Αθήνας», πέραν της προχειρότητάς της, παραπέμπει περισσότερο σε «παραγγελία εργολάβου», παρά σε επιπέδου και με αξιώσεις πόνημα σύγχρονου Αστικού Σχεδιασμού για μια ιστορική ευρωπαϊκή πρωτεύουσα, όπως η Αθήνα. Οχι μόνο δεν δημιουργεί «μία από τις πιο όμορφες διαδρομές αστικού τοπίου στην Ευρώπη», αλλά αντιθέτως προσβάλλει την αρχιτεκτονική κοινότητα της χώρας και τους κατοίκους των Αθηνών με την αμφίβολη ποιότητά της, υποβιβάζοντας περαιτέρω την αισθητική της πρωτεύουσας στο όνομα φαρδύτερων πεζοδρομίων, με λευκές ζαρντινιέρες και πλαστικά κόκκινα κολονάκια και αδιάφορες δαπεδοστρώσεις αλλά και με ποδηλατόδρομους, αυτήν τη φορά για τους οποίους δεν γνωρίζουμε συγκεκριμένα ούτε από πού ξεκινούν, ούτε πού καταλήγουν.

Ερωτήματα επίσης δημιουργούνται ως προς το κατά πόσο οι αλλαγές εξυπηρετούν κυρίως τις ουσιαστικές ανάγκες των πεζών επισκεπτών, των εργαζομένων και των κατοίκων του κέντρου και όχι τις «ανάγκες» των επιχειρηματιών εστίασης, των ξενοδόχων κ.λπ., μετατρέποντας το κέντρο της Αθήνας σε ένα τεράστιο τουριστικό θέρετρο. Διακρίνουμε πάλι κάτι καθόλου καινούργιο τόσο στην περίπτωση της Ελλάδας όσο και αλλού: **Τον σχεδιασμό του δημόσιου χώρου της πόλης προς όφελος του μεγάλου κεφαλαίου.** Ένας δημόσιος φορέας (δήμος Αθηναίων) αποφασίζει, σχεδιάζει και υλοποιεί την πλήρη ανατροπή της μορφής της πόλης, βάσει των αναγκών των επιχειρηματικών ομίλων, προκλητικά αδιαφορώντας όχι μόνο για τις ανάγκες των εργαζομένων και των κατοίκων της, αλλά και για τη συνολική αισθητική εικόνα μίας ιστορικής ευρωπαϊκής πρωτεύουσας, όπως η Αθήνα, μετατρέποντάς την σε τουριστικό «προϊόν». Με αυτούς τους όρους είναι μάλλον εύκολο να προδιαγράψει κανείς την πορεία του «έργου». Νέες γενναιόδωρες «χορηγίες» επιχειρηματιών που έχουν συμφέροντα στην περιοχή (βλ. πρόσφατη «ανάπλαση» της πλατείας Ομονοίας), καθώς και νέες αναθέσεις σε ημέτερους μεγαλοεργολάβους, προσφιλείς πρακτικές, τόσο της σημερινής όσο και των προηγούμενων κυβερνήσεων, εγγυώνται την αποπεράτωσή του.

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε πως η επίκληση της πανδημίας για την υλοποίηση του εν λόγω σχεδίου είναι προσχηματική, **ώστε η εκτέλεσή του να μεθοδευτεί σκοπιμώς εσπευσμένα, με όρους παντελούς έλλειψης λογοδοσίας και διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους φορείς των εργαζομένων και των κατοίκων του κέντρου και των επιστημονικών φορέων.** Η διαδικασία fast track, με την οποία αυτό δρομολογείται, ταυτόχρονα με την παράλληλη απαξίωση των αρμόδιων φορέων, οδηγούν στη συναγωγή ασφαλών συμπερασμάτων ως προς τις πραγματικές προθέσεις της δημοτικής αρχής και ως προς τα συμφέροντα που μια τέτοια απόφαση πραγματικά υπηρέτει.

